

УДК 364-055.2 (477)

Коваль В. О.¹, Махніборода Д. О.²

¹ канд. пед. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. СН- 218 ЗНТУ

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЖІНОК В УКРАЇНІ

Жінка і соціально-культурне середовище.

Соціальна робота з жінками є важливим напрямком соціальної роботи, специфіка та особливості якого визначаються традиційною роллю жінки-матері, жінки-берегині, активної учасниці громадського і суспільного життя. Видатний американський соціолог О. Шпенглер писав, що «від материнської турботи шлях веде до турботи батьківської і тим самим до найвищого символу часу, який виокреслився у колі великих культур, – до держави. Те, що означає для матері дитя, а саме будучина і стійкість власного життя, так що в материнській любові так би мовити усувається відокремленість двох окремих істот, те саме означає для чоловіків військова община, шляхом якої вони оберігають дім, жінку і дитину і, отже, весь народ, його будучину й активність

В Україні жінка посідала визначне місце у суспільному житті, була більш вільною, самостійною порівняно з жінками в інших країнах. Відомі приклади, коли ще за часів Київської Русі жінки брали активну участь у політичному житті.

Психологічні й тендерні дослідження.

Нині у багатьох країнах світу розгорнувся рух за права жінок у різних сферах життя, що погіршують їх становище і суспільну роль. Наукові дослідження, які проводяться у цьому напрямку, зосереджують увагу на тендерних розбіжностях.

З погляду соціальної психології, тендер перебуває під сильним тиском як культурних норм, які встановлюють правила поведінки чоловіків і жінок, так і соціальної інформації, що навіює людям, наскільки великою є різниця між чоловіками і жінками. Теорія нормативного та інформаційного тиску частково пояснює, яким чином люди вчаться цим нормам і що примушує їх дотримуватися.

З позицій теорії когнітивного розвитку тендера, яка була сформульована Л. А. Колбергом, вся інформація, що стосується тендерної поведінки, відображається у вигляді відповідних схем. Акцентуючи увагу людей на окремих речах, тендерні схеми впливають на перероблення інформації і, крім того, впливають на пам'ять, тому що легше запам'ятовується та інформація, яка вписується в рамки вже існуючих уявлень.

Два основних механізми, що здійснюють диференціальну соціалізацію, – це диференціальне посилення і диференціальне наслідування. Про диференціальне посилення кажуть, коли прийнятна тендерна поведінка заохочується, а неприйнятна – карається, за умов, якщо заохочення і покарання людини за певні моделі поведінки, інтереси тощо залежать від її біологічної статі. Диференціальне наслідування – процес соціалізації, під час якого людина обирає рольові моделі відповідно до загальноприйнятих норм і починає наслідувати їх.

Правовий аспект соціального захисту жінок.

Правовий аспект соціального захисту жінок досліджується в контексті базових міжнародних документів і актів, таких як Декларація про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок і Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Конвенція про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок була прийнята ООН у 1979 р. з метою забезпечення повної рівності між чоловіками і жінками у різних сферах життя на основі встановлення нового міжнародного економічного порядку, що заснований на рівності та справедливості.

У Конвенції визначається поняття «дискримінація щодо жінок». Це будь-які розбіжності, винятки чи обмеження за ознаками статі, які спрямовані на послаблення чи зводять нанівець визнання, користування чи

здійснення жінками, незалежно від їх сімейного становища, на основі рівноправ'я чоловіків і жінок, прав людини і основних свобод в політичній, економічній, соціальній, культурній, громадській чи будь-якій іншій галузях. У ст. 3 зазначається, що держави – члени ООН вживають у всіх галузях, тобто в політичній, соціальній, економічній і культурній, всі відповідні заходи, включаючи законодавчі, для забезпечення всебічного розвитку і прогресу жінок з метою гарантувати їм реалізацію прав людини й основних свобод та користування ними на основі рівності з чоловіками.

Контроль над дотриманням прав жінок (IWRAP) був організований ще у 1985 р. на Міжнародній конференції із жіночих питань у м. Найробі (Кенія).

Метою діяльності роботи з жінками є: залучення жінок до активної громадської діяльності, активізація жіночого руху щодо ліквідації усіх форм і проявів дискримінації жінок шляхом усвідомлення ними своїх прав, реалізації свобод у всіх сферах життєдіяльності суспільства. В Україні функціонує міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна», який реалізує всеукраїнські програми запобігання торгівлі жінками. З цією метою проводяться семінари, круглі столи, конференції, читаються лекції в різних областях України серед молоді, видається інформаційна література, працює телефонна «гаряча лінія».

За цими фактами можна зробити висновок, що жінка посідає велику роль у суспільному житті.